

සම්භාව්‍ය සිංහල සාහිත්‍යය

සම්භාව්‍ය යනු “ සම්භාවනාවට ගෞරවයට පාත්‍රවිය යුතු ” යන අරුත දෙන පදයකි. ඒ අනුව ‘සම්භාව්‍ය සිංහල සාහිත්‍යය’ නම් සම්භාවනාවට පාත්‍ර විය යුතු සිංහල සාහිත්‍යයයි. සිංහල සාහිත්‍ය ඉතිහාසයෙහි පැරණිතම යුගය ලෙස සැලකෙන අනුරාධපුර යුගයේ පටන් කෝට්ටේ යුගය දක්වා ගත වූ ශතවර්ෂ දහසකට ආසන්න කාලය තුළ සිංහල භාෂාවෙන් ලියැවුණු විශිෂ්ට ගද්‍ය පද්‍ය සාහිත්‍ය කෘති සමූහය සම්භාව්‍ය සිංහල සාහිත්‍යය ලෙස විචාරකයෝ සලකති.

මේ සිංහල සම්භාව්‍ය සාහිත්‍යය අප රටේ ජනතාවගේ දේශීය සංස්කෘතිය පෙරට ගෙන ආ සංස්කෘතික ප්‍රවාහනය විය. සිංහල සංස්කෘතිය බුදු දහම හා අත්වැල් බැඳ ගත්තක් වූයෙන් බුදුදහමෙහි ප්‍රධානතම අංගය වූ මිනිස්කම සිංහලයන් තුළ රෝපණය කිරීම

සම්භාව්‍ය සිංහල සාහිත්‍යය පිළිබඳව නූතන පාඨක ජනයාගේ අවධානය යොමු කරලනු වස් මෙම ලිපි පෙළ ලියන්නේ අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ හිටපු අතිරේක ලේකම් ප්‍රවීණ ලේඛක සිරිසේන විතානගේ මහතා විසිනි.

මෙහි ලා ඉන් සිදුවූ මෙහෙය අති විශාල විය. මෙය මැනවින් දැක සිටි අපේ පාලකයෝත් වැඩිහිටියෝත් රටවැසියන් තුළ දැරූ පරපුර තුළ මිනිස්කම වඩාලනු වස් සිංහල සම්භාව්‍ය සාහිත්‍යය වඩා වඩාත් රටවැසියන්ටත් දැරූ පරපුරටත් ලං කළහ. දහනව වන සියවසේ මැද භාගය තෙක් අප රට මිනිස් කම හඳුනන ධර්මදේව්‍යයක් ව පැවතියේත් විදේශිකයන්ගේ චාරිතුවන්හි අප ජනතාව සදාචාර සම්පන්න සහනශීලී ජනතාවක් ලෙස හැඳින්වූනේත් මෙහි ප්‍රතිඵල වශයෙනි. සිංහල සම්භාව්‍ය සාහිත්‍යය සිංහලයාට මිනිස්කම ඉගැන්වූ තක්සලාව ලෙස හැඳින්වීමේ කිසිදු වරදක් නැත.

පැරණි දේ සම්භාව්‍යය. ඒවාට ගරු කළ යුතුය. රුකගත යුතුය. යන අවිඤ්ඤිකව මෙන් සිංහලයන් විසින් පමණක් නොව, ලෝකයා

විසිනුදු ඇති කර ගනු ලබන කල්පනාවක් වෙයි. සැබවින්ම එය උතුම් කල්පනාවකි. සඳු-කඩ පහණෙහි අගය එනසින් වුව දකින්නට ස්වකීයත්වය පිලිබඳ අභිමානයක් ඉන් ඇති වන හෙයිනි. සාහිත්‍ය කෘතීන් දෙස වුවද මේ ආකාරයෙන් බැලීම අනුවිත නොවේ.

එහෙත් අප සම්භාව්‍ය සිංහල සාහිත්‍යය ලෙස පිළිගනු ලබන කෘතීන්හි මෙයට වඩා පුළුල් සම්භාව්‍ය ලක්ෂණ කිහිපයක් ම දක්නට ලැබේ. මෙම කෘතිය රචනා කිරීමෙහි ලා ලේඛකයන් විසින් මුල් කොට ගත් පරමාර්ථ, එම පරමාර්ථ මුදුන් පමුණුවා ගැනීම පිණිස උපයෝගී කොටගත් වස්තු විෂයය මූලාධාර කොට ගත් මුද්‍රාශ්‍ර සුවිශේෂ රචනා සම්ප්‍රදායයන් ආ භාෂා ඊනීන් මෙම කෘතීන් රචනා කළ ලේඛකයින් එම කෘතියට සමකාලීනව හා පශ්චාත්කාලීනව පාඨක ශ්‍රාවක ජනයා දක්වූ ප්‍රතිචාර ආදිය එහි ලා වැදගත් තැනක් ගනී. මේ සියල්ල එම කෘතීන්හි සම්භාව්‍යත්වය කෙරේ බලපා ඇති බැවිනි. පෙර කී කෘතීන් සම්භාව්‍යත්වයට පත්වීමේ ලා තුඩු දුන් ඉහත කී කරුණු කීපය කෙටියෙන් මෙහි ලා සාකච්ඡා කෙරෙයි.

පරමාර්ථ

මිනෑම සාහිත්‍ය කෘතියක් රචනා කිරීමේ දී එම කෘතිය මගින් ලේඛකයා විසින් අපේක්ෂා කරනු ලබන ඵලයක් සේ ඵල සමූහයක් වෙයි.

සාහිත්‍ය කෘතියක පරමාර්ථය වශයෙන් සලකනු ලබන්නේ එයයි. සම්භාව්‍ය සාහිත්‍ය කෘතීන් රචනා කළ සෑම ලේඛකයකුම වාගේ එක් පොදු උදර පරමාර්ථයක් තම සිත්හි තබා ගත් බව පෙනෙයි. එම උදර පරමාර්ථය තම මිනිස් වර්ගයා හික්මවා ලීමෙන් ඔවුන් යහ මගට ගැනීමයි.

“නිර්සනුත් ගීලා කිරීම උන්ගේ ගතිය උසස් කිරීමකි. නිර්සනුත් හික්මවන්නට යොදන ඇතැම් උපක්‍රම මිනිසුන් හික්මවන්නට ද යොදනු ලැබේ. එහෙත් සාමාන්‍යයෙන් මිනිසුන් හික්මවන්නට යොදන්නේ ඊට වඩා සියුම් උපක්‍රමය. එක් උපක්‍රමයක් තම සමාජය පිළිගත් අදහස්වලට අනුව අප හැසිරිය යුතුය යන විශ්වාසය අප තුළට පිවිසවීමය” යනුවෙන් ජී.බී.සේනානායක සූරින් සදහන් කළ කියමනක් මෙහි ලා මගේ සිතියට තැගේ. (සාහිත්‍ය විග්‍රහය - ජී.බී.සේනානායක (1998) 93 පි) සිංහල සම්භාව්‍ය සාහිත්‍යකරුවෝ තියන වශයෙන් ම මේ අදහස් අනුගියෝ වූහ.

අප සම්භාව්‍ය යයි සලකන සාහිත්‍යය පුරා දක්නට ලැබෙන්නේ සමාජය පිළිගත් අදහස්වලට අනුව අප හැසිරිය යුතුය. යන විශ්වාස මිනිසුන් තුළට පිවිසවීමේ උත්සාහය තෙවේ ද ? ඒ සඳහා සාහිත්‍යය තමාහි සියුම් උපක්‍රමය අපේ ලේඛකයෝ භාවිත කළහ. සේනානායක සූරින් විසින් පෙන්වා දෙනු ලබන ඉහත සඳහන් සත්‍යය එද මෙද සමාජයන් මැන බලන කාට තම බැහැර කළ හැක්කේ ද ? සාහිත්‍යය යනු මිනිසුන්ගේ භාවප්‍රකෝපණය අරමුණු කොට ගන්නක් නොව, භාව ගමනය අරමුණු කොට ගන්නක් බව පෙරදිග සාහිත්‍ය විචාරකයෝ මැනවින් පෙන්වා දුන්හ. එද සිංහල ජන සමාජය සැතපිලියක හික්මුණු මිනිසුන්ගෙන් පිරී ගිය දියුණු සමාජයක් ව පැවතියේ ඉහත අරමුණෙහි පිහිටි සම්භාව්‍ය සාහිත්‍ය කෘතීන් තිසා බවත් වර්තමාන සමාජය දුසිරිතට බරවූ පිරිහුණු මිනිසුන්ගෙන් ගහන, සැතපුම පලාගිය සමාජයක් ව පවතින්නේ සම්භාව්‍ය පරමාර්ථ රැගත් සාහිත්‍ය කෘතීන් වෙනුවට ජීවිතයට අර්ථයක් සම්ප තොකරවන යථාර්ථවාදී අබියථාර්ථවාදී ඇති තමවලින් හඳුන්වන කුණු කන්දලින් පිරුණු සාහිත්‍ය කෘතීන් තිසා බවත් නොබියව කිව හැක්කේ ය.

මහාචාර්ය කොටහේනේ පඤ්ඤාකිත්ති මාහිමියන්ගේ අදහසක් ද මගේ මතයට තැගෙයි. පෙරදිග සාහිත්‍යකයෝ පෙර මෙන්ම අදත් සාහිත්‍යාදී කලාවන් මගින් වර්තමානයට, සමාජ යෝධතාදිය කළ හැකි, කළ යුතු බව සලකති. වෙනත් රටවල සාහිත්‍යය හුදු විනෝදය පිණිස පවත්නා ලසු දෙයකැයි සැලකූ නමුත්, සලකන නමුත් ඉන්දියා ලංකා ආදී රටවල එය උපදේශ දීමේ සරල මාර්ගය ලෙස පිළිගත් බව පෙනේ. (සාහිත්‍ය කථා 1, කොටහේනේ පඤ්ඤාකිත්ති හිමි (1958) 23 පි)

පඤ්ඤාකිත්ති හිමියන් මෙහි පෙර මෙන් අදත් යන්න භාවිත කළේ වර්තමානය සඳහා නොව 1950 දශකයේ දී බව අමතක නොකළ මනාය. ඒ වන විටත් සම්භාව්‍ය සාහිත්‍ය පරිශීලනය සිංහලයන් වෙතින් වර්තමානයෙහි තරමටම ඇත්ව නොතිබුණේය. උන් වහන්සේ මේ සටහන තබන්නට ඇත්තේ ඒ වන විටත් උපදේශක පරමාර්ථයෙන් ඇත්ව නොතිබුණු පියදස සිරිසේන, ධබලිච්චි, ඒ. සිල්වා ආදීන්ගේ කෘතීන් දෙස ද බලා විය යුතුය.

රමණීයත් ව සංකල්පයෙහි පිහිටා ‘කලාව කලාව සඳහා’ යන බටහිර මතවාදය ඔස්සේ භාවිතයට පැමිණි සාහිත්‍යය හුදුරස වින්දනය පිණිසය, විනෝදය පිණිසය. යන සංකල්පයන් අපේ සම්භාව්‍ය සාහිත්‍යකරුවන්ගේ සාහිත්‍යය මිනිස් ජීවිත බේදයෙන් මුදු ගෙන යහමගට යොමු කර සාධු සමාජයක් බිහි කරලීම සඳහාය. යන සංකල්පයක් සහේතුකව සසඳ බැලීමේ දී පළමුවැන්න කොතරම් පටු වූවක් ද

මහගත්කරු මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ සූරින්ගේ අදහසක් ද මෙහි ලා උපුටා දක්වනු කැමැත්තෙමි.
“වර්තමාන සමහර බෞද්ධයෝ සිතත් හඳුන් සසල කරන එවැනි ගද්‍ය පද්‍ය කාව්‍යයන්ට පරිහව කරති. ඔවුන්ට වුවමනා කරන්නේ තමන්ගේ ප්‍රචණ්ඩ ගති ප්‍රබුදන ප්‍රචණ්ඩ ගති ප්‍රබුදන කවි හා කථා වෙයි.

යන්නත් දෙවැන්න කොතරම් උසස් වූවක් ද යන්නත් වටහා ගත හැකිය.

මහගත්කරු මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ සූරින්ගේ අදහසක් ද මෙහි ලා උපුටා දක්වනු කැමැත්තෙමි. “වර්තමාන සමහර බෞද්ධයෝ සිතත් හඳුන් සසල කරන එවැනි ගද්‍ය පද්‍ය කාව්‍යයන්ට පරිහව කරති. ඔවුන්ට වුවමනා කරන්නේ තමන්ගේ ප්‍රචණ්ඩ ගති ප්‍රබුදන කවි හා කථා වෙයි. අප නොදන බටහිර සාහිත්‍යයෙහි හරි තැනි දේට හසුවීමෙන් වෙනස් වූ බව ඔප්පු කරන්නට අතික් සාක්ෂ්‍ය වුවමනාද? මේ සාහිත්‍යාර්ථ බෞද්ධ සංස්කෘතියට පමණක් නොව, පැරණි බෞද්ධ සාහිත්‍යයටද වර්තමාන බටහිර උසස් ලේඛකයන්ගේ සාහිත්‍යයන්ටද පටහැණිය. (සිංහල විචාර මග, මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ (1964) 142 පි)

රේමන්ඩ් විලියම්ස් තම ඉංග්‍රීසි ලේඛන-

යකුගේ ලිපියක් උපුටා දක්වන මහාචාර්ය ඒ. ඒ. සුරේච්චි සූරිනු කලාව සමාජ කාර්යයක් බවත් ඒ තිසාම කලාවේ සාර්ථකත්වය රඳ පවත්නේ යම් අනුගතියක් අත්‍යයන් වෙත ගෙන ඊමෙහි ලා කලාකරුවා දක්වන සමාර්ථය මත බවත් පැහැදිලි කිරීම එම ලිපියෙහි අභිප්‍රාය වූ බව පෙන්වා දෙයි. (සම්ප්‍රදය නිර්මාණය හා විචාරය ඒ. ඒ. සුරේච්චි (1989) 165 පි) මෙයින් ධ්වනිත වන්නේ සාහිත්‍යය හුදු විනෝදස්වාදය සඳහා නොව සමාජාර්ථ අරමුණු කොට ගන්නක් බවය.

මිනිසුන්ගේ විනෝදය සඳහා සාහිත්‍ය කෘතියක් රචනා කිරීමත් එය කියවීමත් දෙකම එක සේ කාලය කා දුම්මක් නොවන්නේදැයි මා ප්‍රශ්න කරන්නේ පටු අදහසකැයි සලකා බැහැර කිරීමට වඩා බුද්ධිමතුන්ගේ තර්ක බුද්ධියට හා විවේක බුද්ධියට හසු කර ගනු සඳහාය. විනෝදය සඳහා වන සාහිත්‍යය කල්පවන්නා අර්ථයක් පාඨකයා ලබා නොදෙන අතර එය හුදු ආත්මාර්ථකාමී පරමාර්ථයක්ද වන්නේය. නොමගට යොමුවන ජනයා සමගම යොමුකරලීම යනු දීර්ඝකාලීන අර්ථයක් පාඨකයාට ලබා දුන්නක් මෙන්ම පෞද්ගලික නොවන පොදු සමාජමය පරමාර්ථයක් ද ගැබ් වූවක් වන්නේය.

මිනිසුන් විසින් නිපදවනු ලබන කුමන දෙයක් වුවත් මිනිසුන්ට අහිතකර වන්නේ තම ගේ මිනිසුන්ට විපුල ඵල ලබා නොදෙන්නේ තම මිනිසාට ඉන් ඇති ඵලය කුමක්ද ? එවැනි ද මිනිසා සදකල්පිත ප්‍රතික්ෂේප නොකරන්නේද? සාහිත්‍යය වුවද මේ තිසාම ධර්මයෙන් නොමිදෙන්නේය. වර්තමාන සිංහල සාහිත්‍යයට එයට තිදසුන් සපයයි. වසර දහස් ගණනක් මුළුල්ලේ සිංහලයන් වැළඳ සිටි ඔවුන්ට උපදෙස් ලබා දෙමින් ඔවුන්ට අර්ථය සැලසූ සිංහල සාහිත්‍යය කලාව විනෝදය සඳහාය. යන බටහිර මිනුම් ඔස්සේ තවකතාව තිසදුස් කවිය බිහි වී වසර පහහක් ගෙවී යන්නටත් පෙර ඔවුන් විසින් ප්‍රතික්ෂේප කිරීමම ඒ සඳහා ප්‍රමාණවත් සාක්ෂියයි. මේ ගැන කතා බහ කිරීමට රිසි නොවන පිරිසක් සිටිය හැකිය.

බොහෝ දෙනා ඉහත කී සත්‍යය දක දකත් තිහඬව සිටින්නේ ඒ සුළු පිරිස අමතාප වේයයි යන බිය තිසා විය යුතුය. වර්තමාන සිංහල සාහිත්‍යය ජනතාව කෙරෙහි ඇත් වීමට හේතු වූයේ ඔවුන්ගේ ජීවිතවලට අරුත්බර බවක් ලබා දුන් වින්දනයක් ජීවනයක් මුසු කොට ගත් විරන්කාලයක් මුළුල්ලේ පැවත ආ අපේ සාම්ප්‍රදය දේශීය සම්භාව්‍ය සාහිත්‍ය මාර්ගය පිටු දක හුදු විනෝදයක් දේශීය නොවන හරසුන් බටහිර ආචාර විචාර මග ගොඩ තැබූ නව සාහිත්‍යය තිසා අපේ ජනතාව සාහිත්‍යයෙන් ඇත් වූ බව සගවාලිය නොහැකි සත්‍යයකි.

මේ අනුව අපේ පැරණි සාහිත්‍යයේ සම්භාව්‍යත්වයට එම සාහිත්‍යකරුවන්ගේ පරමාර්ථ හේතු වූ බව නොවළඟ කිව හැකිය.

වස්තු විෂයය

පුරාතන සිංහල සාහිත්‍යය සම්භාව්‍ය වීම පිණිස ඉහත දැක්වූ පරමාර්ථ මුදුන් පමුණුවා ගැනීම සඳහා උපයෝගී කොටගත් වස්තු විෂයය වැදගත් විය. මේ සෑම සාහිත්‍ය කරුවෙක් ම තම කෘතීන් සඳහා වස්තු විෂයය කොට ගෙන ඇත්තේ බුදු දහම හෝ බුදු සිරිත ඇසුරු කොටගත් කරුණයි. මේවායේ වස්තු විෂයය බුද්ධ ධර්මය හෝ බුද්ධ චරිතය ඇසුරු කිරීම නිසා ම ඉතා මතු පිටින් බලා මේවා සාහිත්‍ය කෘතීන් වශයෙන් අගනේය යන අදහස තගන්කට අපේ ඇතැම් විචාරකයෝ සැහැසි වූහ. මෙය ධර්මානුගත සාහිත්‍යයැයි ද ලොකික වූ ජීවිත අවස්ථාවක් මේවායින් ඉදිරිපත් නොවේයැයි ද ඉන් බොහෝ දුරට විවරණය වූයේ සුවර්තය හා දුෂ්චරිතය පිළිබඳ විවරණයයද වෝදනා කළහ. මේවා පැනලි තලයක වූ සාහිත්‍ය කෘතීන් ලෙස බිටුවූ ගැසූහ. ලෝරන්ස් ආදීන්ගේ කෘතීන් මෙන් මේවා යථාර්ථවාදී තෙවේ යයි කැමැර දුන්හ. මේ සියල්ල බටහිර විචාර මිනුම් දැඩු ඔස්සේ අපේ සම්භාව්‍ය සාහිත්‍යය මතින්තට යාමේ ප්‍රතිඵල ලෙස අපි දකිමු. මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ වැනි කීප දෙනෙකුගේ පමණක් එය මිථ්‍යා විචාරයකැයි අහිතව පෙන්වා දුන්හ.

මෙයට ඉතාම ප්‍රමාණවත් පිළිතුරක් ලෙස කොටහේනේ පඤ්ඤාකිත්ති හිමියන්ගේ පහත සඳහන් ප්‍රකාශය දැක්විය හැකිය. ආගමික විෂයයන් මුල්තැන්හි ලා පොත් කළ පූර්වා-චාර්යවරයෝ ලොකික විෂයයන් අනුමත කොකළහි සමහරු සිතති. ඒ එසේම යයි ඉඳුරා කීම උගහටය. බෝධි සත්ව චරිත වණන විට පවා කාව්‍යානු ශාසනය අනුව ජල ක්‍රීඩා මධුපානෝත්සව ශාංගාර වේෂ්ටාදී ජීවිත සටන නොවළඟ වැනු සිංහල ලේඛකයෝ ලොකික සියල්ල අමතක කළහ යනු අස්ථාන වෝදනාවකැයි හැගේ. පෙරදිග ලෝකයා විශේෂයෙන් භාරතීයයා හා ලාංකේයයා තුළ බාහිර කරුණුවලට වඩා අධ්‍යාත්-

පුළුල් අර්ථයෙන් ගත් කළ සාහිත්‍යය යනු මිනිසාගේ ආධ්‍යාත්මය හා කෙරෙන සංවාදයකි. පාඨකයාගේ අධ්‍යාත්මය විනිවිද දැකීමේ හැකියාවක් හොඳ සාහිත්‍යකරුවකුට තිබිය යුතුය. එලෙස තම කෘතිය කියවීමෙන් ලත් ආශ්වාදය තුළින් ආනන්දයත් සතුටත් ලැබීමේ අවස්ථාව පාඨකයාට සලසා දිය යුතුය.

මික කරුණු ගැන සැලකිල්ලක් ඇතිවිය. ඒ නිසා ඔහු තුළ ධර්ම පක්ෂපාතතාවක් තැබුණා සැබෑය. එසේ වුවත් සිංහලයන් ගෘහනිර්මාණ කලා, මූර්තිකලා, සංගීත කලා, චිත්‍ර කලා, ජල නිෂ්පාදන විධි ආදී බාහිර කරුණු ගැන සලකන විට ලොකික විෂයයන්ට ඔවුන් අනාදරයක් කළහයි සිතීමට තුළුපුවන. බුද්ධ කලාව ගැන පවා ක්‍රම ක්‍රමයෙන් මහත් පර්වයක් දක් වූ ජාතියක කවියාට, ලේඛකයාට බාහිර ලෝකය අමතක වියයි සිතීම බොළඳකමක් නොවේද? සාහිත්‍ය හා සමාජය කොටහේනේ පඤ්ඤාකිත්ති හිමි (2000) 11 පි)

පුළුල් අර්ථයෙන් ගත් කළ සාහිත්‍යය යනු මිනිසාගේ ආධ්‍යාත්මය හා කෙරෙන සංවාදයකි. පාඨකයාගේ අධ්‍යාත්මය විනිවිද දැකීමේ හැකියාවක් හොඳ සාහිත්‍යකරුවකුට තිබිය යුතුය. එලෙස තම කෘතිය කියවීමෙන් ලත් ආශ්වාදය තුළින් ආනන්දයත් සතුටත් ලැබීමේ අවස්ථාව පාඨකයාට සලසා දිය යුතුය. මෙහි ආනන්දය යනු බටහිර විචාරකයන් කියන්නාක් මෙන් හුදු විනෝදයක් නොව කුමන හෝ උසස් ජීවිතාර්ථයක් සලසා ගැනීමෙන් ලබන උත්තරීතර ආනන්දයයි. මේ අනුව සලකන කළ සම්භාව්‍ය සාහිත්‍ය කරුවන් තම වස්තු

විෂයය සොයා ගිය බුද්ධධර්මය හා බුද්ධ-චරිතය ඒට ඉතා උචිත තෝතැන්තක් ම වූ බව කිව යුතුය. සාහිත්‍යාර්ථ පිළිබඳ වර්තමාන සංකීර්ණවූත් විකෘති සහගත වූත් දුෂ්කරවූත් සමාජ පිළිගැනීම් කෙබඳු වුවද එම සත්‍යයෙන් මිදිය නොහැකිය. බුද්ධධර්මය යනු ගැඹුරු චිත්ත වෛනිසිකයන් ඉදිරිපත් කෙරෙන මිනිස් වර්ථාවත් විග්‍රහ කෙරෙන මිනිසා මුහුණ පාන ගැටළු හඳුනාගැනෙන මිනිස් ජීවිතය දෙස පුළුල් දුෂ්ටියක් යොමු කෙරෙන දහමකි. අභිධර්ම පිටකය මනෝවිද්‍යාත්මක පදනමක පිහිටා මිනිසාගේ සිත හා සිතුවිලි පිළිබඳ ෂග්‍රහයන් ඉදිරිපත් කරන බව වර්තමාන මනෝවිද්‍යාඥයින් වුව ද පිළිගන්නා කරුණකි. විනය පිටකය සමස්තයක් වශයෙන් ගත් කළ මිනිසුන්ගේ (ග්‍රාවක ග්‍රාවිකා) වර්ථාවන්හි ස්වභාවය පිළිබඳ කරන්නකි.

එහි විනය ශික්ෂාවන්ගෙන් වුව පළවන්නේ වැරදි මිනිස් වර්ථාවත් පාලනය කරනු සඳහා අවශ්‍ය නීතිමය තත්ත්වයකි. සුහු පිටකය මිනිසුන් (ගිහි , පෑවිදි) මුහුණ දුන් විවිධ ගැටළු හා ඒවා විසඳගත් ආකාරයත් ඒවායින් උද්ගත වූ ප්‍රතිවිපාකත් විවරණය කෙරෙන්නකි. මේ අනුව සමස්ත බුද්ධ ධර්මය මිනිසා පාදක කොටගත් විවිධ පැති තියෝජනය කෙරෙන කිසිසේත්ම පැනලි තලයකට නොවැටෙන පුළුල් විෂය ක්ෂේත්‍රයක් බව පිළිගත යුතුය.

අමාවතුර ගත්තද බුත්සරණ ගත්තද ජාතක පොත ගත්තද මේ එක් එක්හි ගැඹුරින් ජීවිත විවරණයන්හි යෙදීමට අපේ සම්භාව්‍ය සාහිත්‍යකරුවන් ගත් උත්සාහය මැනවින් දක ගත හැකිය. අමාවතුරෙහි ආ දිවිය මංගලිකා කථාව තුළ දිවිය මංගලිකාගේ චිත්ත වෛනිසික ස්වභාවයත් නිරූපණයවනුයේ ඕනෑම උසස් ගණයේ වර්තමාන තවකථාවකට නොදෙවෙනි වන පරිද්දෙනි. ඇය තුළ වූ කුලමානය එහි විවරණය වනුයේ සිංහල සාහිත්‍යයෙහි සජීවී අධ්‍යාත්ම විවරණයක් සතනතට සටහන් කරමිනි. බුත්සරණෙහි දැරුවත් තැනි සොවින් වැලපෙන මන්ද්‍රී දේවියගේ චරිතය දැරූ සෙනෙහස ඇති එද මෙද තුර උපන් කවර මවකට වුවද එක සේ සාධාරණ වන්නේය. ජාතක පොතෙහි එන කථාවන්හි නූතන තවකථා හා කෙටිකථාවන්ට වඩා ප්‍රබල අරුත්බර ජීවිත විවරණ ඉදිරිපත් වන අසුරු නූතන කථා හා සසඳමින් මාර්ටින් වික්‍රමසිංහයන් මැනවින් පෙන්වා දී ඇත. (කියවන්න : ජාතක කතා විමසුම මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ සෙසු සම්භාව්‍ය සිංහල සාහිත්‍ය කෘතීන්හි ස්වභාවය ද මෙය ම වන්නේය. නූතන ජීවිත විවරණ හා සැසඳෙන මේ ගුණය නිසා ම වික්‍රමසිංහයන් මේ කෘතීන් හඳුන්වන්නේ කාලය සමග වෙනස් නොවන කෘතීන් හැටියට යි. සම්භාව්‍ය සාහිත්‍යයට අයත් සෑම කෘතියක් සඳහාම උපයෝගී කොටගත් වස්තු

විෂයයන් ජනතාව යහ මගට ගැනීමේ පරි-
මාර්ථයෙහි පිහිටා ඊට අනුරූප වන සේ භාවිත
කොට ඇති බව කිවයුතුය. මේ අනුව වස්තු
විෂය විසින් මෙම කෘතිහු සම්භාව්‍ය වන්නාහ.
බටහිරට ගැනී වෙමින් සාහිත්‍යයෙහි විෂයය
පිළිබඳව අප ආ ගමන් මග වෙතස් කළ නව-
කතාකරුවන් විසින් තිසදස් කවියක් විසින්
දේශීය චිත්තකයක් මත ස්වකීය විෂය ක්ෂේ-
ත්‍රය සකස් කර නොගැනීමෙන් ලත් මානව හා
සමාජ ප්‍රතිඵල පිළිබඳව වෙනම පොත් කිහි-
පයකින් සාකච්ඡා කළ යුතුව ඇත. මගේ
පෞද්ගලික අදහස නම් අප සමාජයෙහි
පවත්නා වර්තමාන පාතාල ක්‍රියාකාරකම්-
වලට පවා මෙකී සාහිත්‍යකරුවන් යම් ප්‍රමා-
ණයකට වගකිව යුතු බවයි.

මූලාශ්‍ර

සාම සිංහල සම්භාව්‍ය සාහිත්‍ය කෘතියක් ම
පැහැදිලිව ම පෙළ හා අවුවා තැනත් රසවාහි-
තිය වැනි පසුකාලීන පාලි සාහිත්‍ය කෘතින්
ආශ්‍රය කොට ලියැවුණු ඒවා වේ. අමාවතුර,
බුත්සරණ වැනි කෘතීන් විවිධ පාලි කෘතීන්-
ගෙන් උපුටා ගැනුණු සිද්ධි හා කථාවන්ගෙන්
යුක්ත වන අතර සද්ධර්ම රත්නාවලිය, සද-
ධාර්මාලකාරය වැනි කෘතීන් ධම්මපදවිධි
කථා රසවාහිතී වැනි එකම පාලි කෘතියක්
ඇසුරු කොට ලියැවුණේය. කෙසේ වුවද මේ
සියලු මූලාශ්‍රයෝ සම්භාව්‍ය මූලාශ්‍රයන් ලෙස
පිළිගැනුණු ඒවා වේ. පෙළෙන් අවුටාවෙන් හා
වෙනත් පාලි කෘතීන්ගෙන් සිංහල ජාතිය ලත්
සංස්කෘතික පෙළ ගැස්මක් ආධ්‍යාත්මික පෙළ
ගැස්මක් මේ සම්භාව්‍ය බව කියා පාන්නේය.
ඇතැම් විට සංස්කෘත සාහිත්‍යයෙහි සම්භාව්‍ය
කෘතීන්ගේ ආභාසය ධර්මප්‍රදීපිකාව වැනි
කෘතීන්හිදී ඉදහිට හෝ අපට දැක ගත හැකිය.
බෝධිවර්ෂාවහාර වැනි මේ මූලාශ්‍ර ලෝක-
යාගේ සම්භාවනාවට පාත්‍ර වූ බෞද්ධ සංස්-
කෘත සාහිත්‍යයෙහි අග්‍රගණ්‍ය මිණිකැට ලෙස
සැලකෙන ඒවායි.

**රචනා සම්ප්‍රදායයන්
හා භාෂා රීතීන්**

සම්භාව්‍ය සිංහල සාහිත්‍යය සියුම් ව හදාර-
න්නකට ඉතා පැහැදිලිව පෙනෙන කරුණක්
නම් එකිනෙකා පරයා සිටින එකිනෙකා පසු-
පස නොයන ස්වාධීන රචනා සම්ප්‍රදායයන් හා
භාෂා රීතීන් කෙරෙහි ඔවුන් දක්වා ඇති සැල-
කිල්ලයි. ගුරුළු ගෝමන් ගිය මග විදුසක්විත්-
තන් හෝ ඔවුන් ගිය මග මයුරපාද හිමියන්,
ධර්මසේන හිමියන්, ධර්මකීර්ති හිමියන් හෝ
නොගිය බව එම කෘතීන් විවේක බුද්ධියෙන්
යුතුව කියවන හදාරන කල ඉඳුරා දන හැකිය.
එහි ලා ඔවුහු ස්වාධීන වූ අන්තදැකීමිහි
යෙදුණු සේය. ගුරුළුගෝමිහු ම ධර්මදීපිකා-
වෙහිදී එක් රචක සම්ප්‍රදායක් හා භාෂා රීතිය-

කුත් අමාවතුරෙහිදී වෙනත් රචනා සම්ප්‍රදායක්
හා භාෂා රීතියකුත් අනුගමනය කළ අයුරු
පැහැදිලි වෙයි. වස්තු විෂයයෙහි විවිධ බව
ආදී හේතූන් මත මේ වෙනස් කම් කළ අයුරු
ගුරුළුගෝමන්ගේ ඉහත කෘති දෙකින්ම පැහැ-
දිලි වෙයි. බුදු දහම වස්තු විෂයය කොට ගත්
ධර්මප්‍රදීපිකාව සංස්කෘත තත්සම වචන
බහුල සංස්කෘත රචනා සම්ප්‍රදායක් අනුග-
මනය කළ අතර බුදුසිරිත වස්තු කොටගත්
අමාවතුර පාලි සම්ප්‍රදාය අනුගතව ලියැවිණි.
පූජාවලි කතුවරයා බණ කතා ගෞලිය භාවි-

**අවුරුදු පනහකට මෙපිට
ලියැවුණු පෙර කී විචාර
මග පළකළ චුන්ගේ කෘති
දැනටමත් අපේ නවක
පාඨකයෝ නොහඳුනති.
නොකියවති. එහෙත් අදත්
පෙර කී කෘතීන් කියවා
රසවිඳින්නෝ තම ජීවිත
සරු කර ගන්නෝ විරල
නොවෙති. සම්භාව්‍ය
සාහිත්‍ය නිර්මාණ
කාලයේත් මිනිස්
බුද්ධියේත් අනගි
පරික්ෂණයට භාජනව
ඇත. එසේ කියනුයේ කවර
රටක වුවත් නිස්සාර
සාහිත්‍ය කෘතීන්ට
සම්භාව්‍ය කිරීම සඳහාටම
නොසිදු වන්නන් බැවිනි.**

තයට ගත් අතර සද්ධර්ම රත්නාවලි, සද්ධර්-
මලංකාර කතුවරු කථා කීමේ කලාවට උචිත
වඩාත් ගැමි බස්වහරක් භාවිත කළහ. මෙම
කෘතීන් සම්භාව්‍ය තාමය ලැබීමෙහිලා ඔවුන්
අනුගත වේ. විවිධ වූත් භාෂාමය වශයෙන්
උත්කෘෂ්ට වූත් සම්ප්‍රදායයන් , රීතීන් හා
ගෞලීන් වැදගත් වන්නේය.

ලේඛකයෝ

කෘතියක සම්භාව්‍යත්වය කෙරෙහි එම
කෘතීන් ලියූ ලේඛකයන්ගේ ශාස්ත්‍රීය පෞරු-
ෂය ද බලපවත්වන්නේ මය. අපගේ සම්භාව්‍ය
සාහිත්‍ය කෘතීන් නිෂ්පාදනය කළ සෑම ලේඛ-
කයෙක්ම වාගේ විද්වත්හුය. බහුශ්‍රැතයෝය.
විචාරබුද්ධිධරයෝය. සමකාලීන හා විර
කාලීන සම්භාවනාවට පාත්‍ර වූවෝය. පස්වන
කාශ්‍යප රජු ගේ පටන් ගුරුළුගෝමි විද්‍යාව-
ක්‍රවර්තී, මයුරපාද මාහිමි, ධර්මසේන මාහිමි,
පරාක්‍රම පණ්ඩිත, ධර්මකීර්ති මාහිමි ආදී සෑම

කතුවරයෙක්ම ඉහත කී ගුණයන් සපිරුවත්
බව ඒ ඒ කෘතීන් තුළින් ම මැනවින් ප්‍රකට
වෙයි. මේ ලේඛකයන් පාලි සාහිත්‍යයට වහල්
වූවන් බැවින් ඔවුන්ගේ ම වූ තීර්මාණ කුසල-
තාවන් ප්‍රදර්ශනය නොකළ බවට ඇතැමෙක්
වෝදනා කරති. මවිනයට කරුණ නම් මෙකල
ඉංගිරිසිය දැන උගෙන බටහිර කෘතීන් ඇසු-
රෙන් තම කෘතීන් කළ ලේඛකයන්ට මෙබඳු
අද්හන වූ මත පළ කිරීමයි. මෙහි ලා උඩ බලා
ගෙන කෙළ නොගසනු යන අපේ ම ප්‍රස්තා
පිරුළ මොවුන්ට සිහිගැන්වීමට සිදු වී තිබේ.
අද ඉංග්‍රීසි සාහිත්‍යය මෙන්ම එද සොයා යාමට
නිබුණු එක ම සාහිත්‍යය පාලි සාහිත්‍යය බව
අප අමතක නොකළ යුතුය.

පාඨක ශ්‍රාවක ප්‍රතිචාර

මෙම කෘතීන් කෙරේ සමකාලීන වූත් පසු-
කාලීන වූත් පාඨක ශ්‍රාවක ප්‍රතිචාර විමසා
බැලීම ද ඒවායේ සම්භාව්‍යතාව තීරණය
කිරීමේ දී වැදගත් සාධකයක් වෙයි. මුදුණ
ශිල්පය ප්‍රචලිතව නොපැවති එකල සාහිත්‍ය
පොතක පිටපත් බහුල නොවීය. කතුවරයා
පුස්තකාලයේ ලියූ පොතීන් තව තවත් පිටපත්
සකස් කර ගැනීම සිදු වූයේ පොත කෙරේ
පාඨක ශ්‍රාවක ජනයා දැක්වූ ප්‍රතිචාරය අනුවය.
කලින් කලට ඒවා යළි යළි ලියවමින් මතු පර-
පුරට ශේෂ කොට තැබූයේ ද ඒ ප්‍රතිචාරය
අනුවමය. එකල ජනතාවගේ පුස්තකාලය වූ
ආරාමික පොත්ගල්වල තවත් ලෙසකින් කිව
හොත් දහස් ගණන් පත්සල්වල පුස්තකා-
ලයෙහි ලියූ අමාවතුරක්, බුත්සරණක් ජාතක
පොතක් පමණක් නොව ඉහත කී සම්භාව්‍ය
කෘතියක් නොවූ තැනක් තිබුණේ තැන. එයින්
කියැවුණේ එම පොතට පාඨක ජනයා ශ්‍රාවක
ජනයා දැක්වූ ලැදිකමය. පාඨක ශ්‍රාවක රුචි-
යය. අවුරුදු පනහකට මෙපිට ලියැවුණු පෙර
කී විචාර මග පළකළ චුන්ගේ කෘති දැනටමත්
අපේ නවක පාඨකයෝ නොහඳුනති. නොකී-
යවති. එහෙත් අදත් පෙර කී කෘතීන් කියවා
රසවිඳින්නෝ තම ජීවිත සරු කර ගන්නෝ
විරල නොවෙති. සම්භාව්‍ය සාහිත්‍ය නිර්මාණ
කාලයේත් මිනිස් බුද්ධියේත් අනගි පරික්ෂ-
ණයට භාජනව ඇත. එසේ කියනුයේ කවර
රටක වුවත් නිස්සාර සාහිත්‍ය කෘතීන්ට සම්-
භාව්‍ය කිරීම සඳහාටම නොසිදු වන්නන් බැවිනි.
(සාහිත්‍ය නිර්මාණයේ මුල්පොත කේ.ජයති-
ලක (1989) 26 පි) සහ කේ.ජයතිලකයන්ගේ
නිගමනය පිළිගැනීමට අපට සිදු වෙයි. ඒ
අනුව දැනට ශේෂව ඇති සිංහල (සම්භාව්‍ය
සාහිත්‍ය කෘතීන් බහුජන සම්භාවනාවට පාත්‍ර
වෙමින් අද දක්වාත් ශේෂව පවත්නා අතර එද
සිට ලියැවුණු නිස්සාර කෘතීන් සමාජ
නොපිළිගැන්ම මත අභාවයට යන්නට ඇත.